

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛΒ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ «ΑΛΛΟΙ»

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

[Διαπολιτισμική κατανόηση]

Το κείμενο είναι απόσπασμα ανακοίνωσης του Αναγνώστου Γαρύφαλλου με θέμα «Η Φυσική Αγωγή ως μέσο για την επίτευξη και προαγωγή της διαπολιτισμικής κατανόησης» σε συνέδριο που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Frederick της Λευκωσίας στις 20-21 Απριλίου 2023. (Ελαφρώς διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης)

[...] Οι έντονες αλλά και ραγδαίες εξελίξεις που έχει επιφέρει η παγκοσμιοποίηση στη σημερινή κοινωνία έχουν οδηγήσει σε έντονες ανακατατάξεις και μεταβολές στη φύση της κοινωνικής δομής και των κοινωνικών δεσμών. Κάθε ευρωπαϊκή κυρίως κοινωνία μετατρέπεται σε «πολυπολιτισμική κοινωνία». Όμως, παρατηρείται η τάση για αποφυγή του ξένου τρόπου ζωής, των ξένων παραδόσεων και εθίμων. Θεωρείται δηλαδή πως ό,τι είναι ξένο είναι στοιχείο μη γόνιμο, αρνητικό και επομένως δεν μπορεί να υιοθετηθεί. Παρόλο που οι «διαφορετικοί» παλιννοστούντες, αλλοδαποί και μειονοτικοί μαθητές, αποτελούν μέρος της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής ενός κράτους, πολλές φορές υφίστανται διακρίσεις όσον αφορά απλές, αλλά και σύνθετες ανάγκες ή δικαιώματα της καθημερινότητας. Ιδιαίτερα τα «διαφορετικά» παιδιά ως μέρος του «διαφορετικού» βιώνουν πιο έντονα αυτές τις διακρίσεις. Πολλές φορές τα παιδιά που προέρχονται από μειονοτικές ομάδες υποφέρουν από αισθήματα ασημαντότητας και οίκτου προς τον εαυτό τους, με αποτέλεσμα να απομονώνονται, κάτι που συμβάλλει στην ενίσχυση της ξενοφοβίας στους γηγενείς μαθητές. Η εκπαίδευση υποτίθεται ότι καλλιεργεί στάσεις και αξίες που αναγνωρίζουν τα ιδεώδη της ελευθερίας, της αντικειμενικότητας, της ανεξάρτητης σκέψης, της ισότητας και των ίσων ευκαιριών, αλλά σε πρακτικό επίπεδο διδάσκει και μυεί τους μαθητές στην κυρίαρχη κουλτούρα (Πατσιαούρας, 2008; Papekh, 19).

Ένας από τους σημαντικότερους σκοπούς της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι η προαγωγή των δημοκρατικών ιδεών της δικαιοσύνης, της ισότητας και της ελευθερίας μέσα στο σχολείο. Το σχολείο ως ένας από τους πρώτους φορείς κοινωνικοποίησης των παιδιών οφείλει να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στον αγώνα μείωσης φαινομένων ξενοφοβίας και ρατσισμού που δημιουργούνται. Μέσα από την οργάνωση και το περιεχόμενο του προγράμματός του, καθώς και των σχέσεων εκπαιδευτικών και μαθητών,

διδάσκει στάσεις και προσδοκίες τόσο για τους γηγενείς όσο και για τους αλλοδαπούς μαθητές. Οι εκπαιδευτικοί ως διαμορφωτές χαρακτήρα οφείλουν να ελευθερώνουν τα παιδιά από τα μορφωτικά τους σύνορα και να τους προσφέρουν ένα μη προκατειλημμένο μορφωτικό περιβάλλον συμβάλλοντας έτσι στην κατανόηση και εκτίμηση των διαφορών κουλτούρας μέσα στη σύγχρονη κοινωνία (Κούλη & Παπαϊωάννου, 2006). [...]

A3. Σε ένα μαθητικό συνέδριο για την πολυπολιτισμική κοινωνία της σύγχρονης εποχής, να παρουσιάσεις τις σκέψεις σου για τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα και τις πρωτοβουλίες που μπορεί να πάρει το σχολείο για την αρμονική συνύπαρξη όλων αυτών των μαθητών. Μπορείς να αξιοποιήσεις στοιχεία του κειμένου και την εμπειρία σου. (200-250 λέξεις)

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Αρχοντογιός παντρεύεται

Το δημοτικό αυτό τραγούδι απηχεί τους θεσμούς και τις αντιλήψεις που διέπουν την κοινωνική και οικογενειακή ζωή, αλλά και τους σκοτεινούς νόμους που κυβερνούν τις ψυχές των ανθρώπων. Αρχοντογιός παντρεύεται | Δόμνα Σαμίου (domnasamiou.gr)

Αρχοντογιός, αρχοντογιός παντρεύεται

και παίρνει προσφυγούλα, προσφυγούλα μαυρομάτα μου,
και παίρνει προσφυγούλα, προσφυγούλα σε κλαίν' τα μάτια μου.

Η μάνα του σαν τ' άκουσε τα δέντρα ξεριζώνει.

Πιάνει δυο φίδια ζωντανά, τα ξεροτηγανίζει.

– Έλα νύφη να φας φαΐ, ψάρια τηγανισμένα.

Την πρώτη βούκα πο' βαλε ψυχή της φαρμακώθη.

– Νερό μανούλα μ' κι έσκασα, νεράκι, θα πεθάνω.

– Εγώ νύφη μου γέρασα, τη βρύση δεν την ξέρω.

– Νεράκι ταίρι μ' κι έσκασα, έσκασα, θα πεθάνω.

Όσου να πάει και να 'ρθει τη βρήκε πεθαμένη.

– Μάνα μ' αν έχεις άλλο γιο δώσ' του αρχοντοπούλα.

Και το μαχαίρι έβγαλε και στην καρδιά το μπήγει.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Στο δημοτικό τραγούδι η πεθερά θανατώνει την «προσφυγοπούλα» νύφη της. Για ποιο λόγο πιστεύεις πως κάνει το έγκλημα και ποιες σκέψεις σου προκαλεί αυτή η πράξη της;

ή

2. Να φανταστείς πως είσαι ένας συγγενής αυτής της οικογένειας και μετά την θανάτωση της «προσφυγοπούλας» συζητάς με κάποιον φίλο σου το φοβερό γεγονός. Να γράψεις τον διάλογο μεταξύ σας, αποκαλύπτοντας τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας.

Μονάδες 25